

Proffsig rithand skräddarsyr hus

ÖSTGÖTA
Correspondenten TORSDAG 15 april 2021

DEL B

BOSTAD SPORT KULTUR

Kultur Östgötsk rockprofil är mördare på Netflix B19

Kultur Massor av östgötar kan vinna Grammisar B19

Sport Experterna inför allsvensk premiär: Så går det för LFC B15

De bor i ett gammalt postkontor

BOSTAD

B2-3

Alva och Mattias gillar unika grejer som alla andra inte har.

FOTO: AGNES GANESTÅL

Sten för alla miljöer!

ÖPPET
till 18:00
ALLA
vardagar

Nyckelgatan 8 (Hackefors) Linköping, 013- 16 31 31
Öppet: Vardagar 7-18 Lunch 12-13 Lördagar 8-13

Proffsig rithand skräddarsyr hus

BOSTAD

När behoven förändras kan hemmet behöva byggas om eller ut. Men för en lekman kan det vara svårt att se de bästa lösningarna.

– Det är det en arkitekt är till för. Ha gärna en tydlig vision, men var öppen för förslag, säger arkitekten Lotta Lander.

Ofta börjar det med en vag irritation. Det kan vara en felplacerad och underdimensionerad diskho som gör att du stänker ned köket varje gång du lagar mat. Eller också en hall igenproppad av skor, väskor och cykelhjälm. Och när ännu en jobbrapport har blivit vågig av utspild mjölk, eftersom du tvingas sköta arbetet från köksbordet, är måttet rågat. Något måste göras med planlösningen.

– Det märks att folk har varit hemma mycket det senaste året. Jag har otroligt många förfrågningar och 90 procent av dem handlar om till- och ombyggnader, säger Lotta Lander.

Hon är arkitekt med bas i Stockholm. Oftast anlitas hon av privatpersoner som vill bygga om sin befintliga bostad. Många av hennes kunder trivs och är rotade i området där de bor, men behöver mer plats eller en mer funktionell planlösning.

– Fördelen med att anlita en arkitekt är att vi har helt andra förutsättningar att se nya lösningar.

Men hur går det till, vad kostar det och vad ska man tänka på?

Lotta Lander berättar hur ett uppdrag kan se ut. Hon gillar att börja i drömmarna och visionerna när hon träffar en kund för första gången.

– Jag brukar be dem skriva ned sina önskemål. Det får gärna spreta, vara motsägelsefullt och innehålla lite flummiga grejer som "jag vill känna lugnet och se himlen".

En sådan lista ger henne en bild av de personer som bor i huset och underlättar arbetet. Värre är det när någon kommer med en färdig ritning.

– De som har suttit med ett ritprogram på datorn blir lätt låsta vid en idé.

Hennes råd är att vara öppen för arkitektens yrkeskunskap och erfarenhet. Allt från ljusförhållanden, tomtens egenskaper och byggtknisk konstruktion kan leda till helt andra, både bättre och billigare förslag.

Priset för att anlita en arkitekt varierar. Men kostnaden brukar ligga på runt 700 kronor i timmen och uppåt plus moms. Beroende på uppdragets karaktär kan det behövas ett par dagars arbete, upp till flera månader. Fast i de senare fallen handlar det knappast om heltid.

”En del tar till sig idéerna direkt, medan andra måste smälta, fundera och processa lite innan de kan ha en åsikt.

– Men vilken budget man har pratar man om redan vid första mötet. Innan jag tar ett uppdrag berättar jag alltid ungefär vad det kommer att kosta.

Å andra sidan kan det underlag som arkitekten tar fram spara mycket tid i byggprocessen, från upphandling till utförande. Det kan därför löna sig att se arkitektarvodet som en del av totalkostnaden för bygget.

– Efter det första mötet går jag hem och tar fram ett förslag.

Vi möte nummer två är det dags att visa hur hon har tänkt. Då fångar Lotta Lander upp de åsikter som kommer fram, gör korrigeringar och kompletteringar.

– Ibland behöver man bara en sittning, ibland två–tre stycken innan alla är nöjda. Från det allra första mötet till dess man kan skicka in en fullständig

bygglovsansökan brukar det ta ungefär tre månader, säger Lotta.

En arkitekt hjälper till att ta fram alla handlingar som behövs och har koll på vilka ingrepp som kräver bygglov. Det varierar mellan olika kommuner, liksom handläggningstiden.

– Man får räkna med att det tar tio veckor eller längre för ett ärende.

Trots att man inte kan vara 100 procent säker på att få bygglov, eller när, kan det ändå vara bra att preliminär-boka en byggare för arbetet. Annars riskerar alltsammans att dra ut ännu mer på tiden. Ibland kan arkitekten hjälpa till och tipsa om firmor.

– Jag tycker att det är roligast och att det blir bäst om jag är med även under själva bygget. Det är så många detaljer som man måste ta beslut om längs vägen. Där kan jag vara ett stöd för att hålla ihop helheten, säger Lotta.

En av hennes kunder är Christina L Persson. Hon fick tips om Lotta när hon skulle bygga ett helt nytt hus på en bergig och högt belägen tomt på Storholmen, en ö utanför Lidingö.

– Jag berättade vad jag var ute efter: ett hus som kombinerade skärgårdsliv, fjällstuga och bostadshus.

Förslaget som Lotta presenterade överraskade Christina L Persson – på ett bra sätt.

– Hon förvaldade verkligen min dröm och lyckades utnyttja tomten på ett sätt som jag aldrig hade kunnat komma på. Huset är liksom vridet runt en bergknalle. Det gör att det smälter ihop med naturen på ett fint sätt.

Christina L Perssons råd är tydligt: Våga vara öppen. Då får arkitekten och du ett bra samspel.

Lisa Wallström/TT

Arkitekt Lotta Lander vill gärna vara med under hela byggprojektet. "Där kan jag vara ett stöd och hålla ihop resultatet", säger hon.

FOTO: CLAUDIO BRESCIANI/TT

På Storholmen har Lotta Lander gett fönstren en speciell spröjs, som ger huset karaktär.

FOTO: CHRISTINA L. PERSSON

Ljuset flödar in genom glasöppningen som går direkt från köket ut till altanen.

FOTO: CHRISTINA L. PERSSON

Så fungerar bygglov

- Kommunen har monopoli på planverksamheten – alltså hur mark- och vattenområden får användas där du bor – därför måste du ansöka om bygglov.
- Bygglov regleras i plan- och bygglagen. Varje kom-

mun har en byggnadsnämnd som beslutar om bygglov.

● Bygglov ansöker du om när du ska bygga nytt, bygga om, bygga ut eller förändra en byggnad.

Källa: Boverket